

побратимів. Він володів не лише знаннями, а й справжнім військовим хистом, який передавав молодим бійцям, навчаючи їх упевненості, дисципліни та відповідальності. Водночас Володимир мав видатні організаторські здібності – умів згуртувати людей, чітко розподілити обов'язки й досягти результату навіть без належних ресурсів. Йому було властиве вміння творити з нічого: організувати захід, налагодити роботу підрозділу, знайти рішення там, де, здавалось, виходу немає. Україна втратила не просто офіцера – вона втратила професійного воїна, талановитого керівника, людину, яку любили й поважали всі, хто його знав. Він залишив по собі пам'ять про справжнього лідера й людину честі, віддану своїй країні до останнього подиху.

«Хорват» був щирим українцем – у серці, у вчинках, у словах. Коли прийшли його особисті речі, я розпаковувала їх і скрізь знаходила синьо-жовті прапори. Володимир завжди носив із собою прапор – символ його любові до України.

Побратими говорили про нього лише добре. Для них він був як батько – той, кому довіряють життя. Він знав про кожного, піклувався про всіх, намагався допомогти у складних ситуаціях. Виконував найнебезпечніші завдання – розмінював території, знешкоджував «пелюстки», дрони, потрапляв під обстріли. Але ніколи не втрачав спокою й віри.

Володимир не був боягузом – і я пишаюся цим. Мій чоловік був справжнім. Я вдячна долі за десять років щасливого спільного життя, у якому були любов, повага, взаємна підтримка. Є люди, які проживають усе життя й не пізнають справжніх почуттів, а нам це було дано.

Я дякую йому за дітей – у них живе його частинка. Вони схожі на нього і зовні, і внутрішньо. Кожного разу, коли згадую Володю, я цілую їхні щічки, вдивляюся в очі сина й дякую Богові – бо в них його погляд. Говорю з донькою – і відчуваю, як у ній живе сила й характер її тата.

«Дякую тобі, Володю, за те, що був найкращим татом, чоловіком, другом, українцем. Я говоритиму про тебе всюди, де б не була.

Володю, ти був найкращим.

Моя любов до тебе не зникла. Я продовжую любити тебе – у наших дітях, у наших спогадах, у кожній миті, що залишилася після тебе.

Людина живе доти, доки про неї пам'ятають. Я пам'ятаю тебе, Володю. І не дозволю, щоб тебе забули.»

Ми, історики, знаємо ціну пам'яті. Тож бережімо пам'ять про Володимира Любомировича Брославського – людину честі, науки, любові та служіння Україні.

Нехай це буде нашим спільним обов'язком перед його світлою пам'яттю.

Богдан Буяк (Тернопіль)

ВІН НІКОЛИ НЕ ПРАГНУВ ВИЗНАННЯ...

Є люди, які наче промінь світла: коли вони зникають, стає темно, незатишно і лячно... Ти згадуєш те світло і з приємністю відчуваєш його енергію. Таким Променем для всіх нас ще зовсім недавно був Володимир Любомирович Брославський — людина-синтез, чоловік-універсал, у якому гармонійно поєдналися найкращі риси вірного друга, терплячого наставника, конструктивного науковця, невтомного організатора, улюбленого викладача, турботливого батька, і, найголовніше, послідовного Воїна та беззаперечного Героя. Він просто зміг зробити те, про що інші говорять, мріють, планують. Він це зробив добровільно і професійно, як і все, до чого брався упродовж життя. Він віддав найцінніше своє заради того, щоб ми говорили, мріяли,

планували. Говорили про його славу, мріяли про те, як він би зреагував на певну ситуацію, планували як віддати сьогодні йому належну шану.

Його життєвий шлях був прикладом невтомної праці та служіння: родині, адже рано залишився без батька, і мав підтримувати маму та сестру, дружині та діткам, з якими не встиг налюбитися, університету, де ким він тільки не був, адже розпочав працю зі студентської лави і пройшовши всі кар'єрні щаблі від того, хто вчиться, до того, хто навчає, науці, через дисертацію та численні наукові публікації, суспільству, будучи активним громадським активістом, натхненником та організатором багатьох важливих ініціатив, а понад усе, Україні, державі, яку він шанував як громадянин, досліджував, як науковець і оберігав, як Воїн.

Як професійний історик та справжній патріот, він прагнув, щоб нація знала свою історію, аби не платити за незнання криваву ціну. Його наукова робота, викладацька діяльність, зокрема створення інноваційного освітнього порталу «Академія», були продиктовані неформальним, глибоким розумінням потреби виховання гідного українського покоління. Він був наставником, який умів говорити просто про складне, гуртувати прогресивну молодь та надихати її до розвитку.

Він ніколи не прагнув визнання, він просто відповідально виконував покладені на нього обов'язки, де б він не був і чим би він не займався: проводив конкурс талантів серед студентської молоді, організовував посвяту для першоккурсників, заклав основи антикорупційної політики в університеті, налагоджував співпрацю з китайськими колегами у форматі Інституту Конфуція, ба навіть адміністрував курси китайської мови, пропагував східне мистецтво і бджолярство, а з 2015 року артилерійську справу, використання радіоелектронної детекції, дронів та будівництво захисних військових споруд. За що би він не брався, все у нього було доведено до професійної досконалості.

Він був приємний та м'який ззовні, але з неймовірним стрижнем Мужчини, Чоловіка всередині. Його шлях Воїна, який почався ще у 2015 році в 56-й Маріупольській бригаді, досяг свого піку під час повномасштабного вторгнення в лавах 105-ї бригади Територіальної оборони. На фронті, як і в аудиторії, він залишався Вчителем, наставником, справжнім і турботливим командиром, якому побратими довіряли життя. Спокійний, рішучий, завжди попереду – він виконував найнебезпечніші завдання, від розмінування складних територій до боїв на Донбасі, Харківщині та Сумщині. Його останній мужній вчинок – порятунок пораненого побратима 20 вересня 2025 року – став послідовною демонстрацією його характеру, честі, людяності, жертвності та відваги.

Прикро визнавати це все тоді, коли він вже не з нами... Він ніколи не прагнув визнання, а воно зараз лине йому у чисельних щирих подячних молитвах за його душу на небеса. Для найрідніших – дружини Тетяни, донечки Софійки та сина Святослава – ця втрата принесла невимовний біль. «Мое небо впало і розбилося...» – ці слова дружини стали гіркою констатацією того, що за кожним героїчним вчинком стоїть розбите небо для найрідніших. Але Володимир Брославський і далі буде тим Променем Сонця для його рідні, для усіх нас.

Володимир Любомирович віддав своє життя, захищаючи найвищі людські цінності: честь, братерство, обов'язок та свободу. Його життя і смерть стали потужним символом незламності духу. І наш святий обов'язок – продовжувати його справу, берегти його світлу пам'ять і боротися за ту

вільну, сильну, освічену, незалежну, прогресуючу Україну, яку він так любив і за яку віддав себе у жертву.

Вічна та світла пам'ять і слава Герою!

Микола Бармак (Тернопіль)

ЛЮДИ-ТИГАНИ. ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА БРОСЛАВСЬКОГО

Є люди, які – як світло: коли вони зникають, стає темно. Коли йде важлива у твоєму житті людина, коли зникає хтось, з ким ти йшов своєю життєвою дорогою, – зникає цілий світ, частина тебе. Це нестерпно боляче, бо емоційний зв'язок залишається. Хочу віддати шану та схилити голову перед пам'яттю виняткової людини, чиє життя стало яскравим прикладом служіння – науці, суспільству та, найголовніше, Україні.

Можна стати героєм за збігом обставин, а можна жити щодня як Герой – без надмірного галасу та пафосу. Для мене Володимир Любомирович Брославський уже є ГЕРОЙ. Не знаю, якими ми будемо, коли закінчиться ця клята війна, але ми зобов'язані дякувати тим, хто пожертвував найдорожчим, і пам'ятати всіх, хто зробив ЧОЛОВІЧИЙ ВИБІР.

Володя був не просто науковцем, викладачем чи воїном. Він був цілісною, величною особистістю, у якій гармонійно поєдналися найкращі риси вчителя, що надихав, захисника, який не знав страху, друга, який завжди був поруч, і патріота, для якого Україна була понад усе. Як влучно сказав його бойовий побратим, речник 105-ї бригади Юрій Кульпа: «На жаль, світ покидають найкращі. Професіонал, патріот, людина з великої літери». Ці слова – не просто епітафія, а точна і гірка констатація масштабу нашої втрати.

З Володею я познайомився майже тридцять років тому, ще школярем. Як науковий керівник, допомагав готувати учнівську наукову роботу для обласного конкурсу Малої академії наук. Тему він обрав самостійно – «Січові стрільці на Бережанщині». Він блискуче підготував і захистив дослідження, ставши переможцем обласного етапу. А далі ми разом здійснювали одну з його головних мрій – стати істориком. Разом готувалися до вступу на історичний факультет, разом навчалися, писали курсові, обирали тему кандидатської дисертації, збирали матеріал, обговорювали, дискутували. Разом пройшли всі етапи підготовки та захисту дисертації.

У 2001 році він із відзнакою закінчив історичний факультет Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, а вже у 2007-му успішно захистив у вченій раді Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького кандидатську дисертацію «Аграрна політика російського царату на Правобережній Україні у 1793–1861 рр.: зміни у землеволодінні і землекористуванні». Це була не просто академічна робота – це був глибокий аналіз імперських механізмів окупації та гноблення, тих самих механізмів, яким він згодом протистояв зі зброєю в руках. Він не лише писав про те, як імперія забирала нашу землю, – він віддав життя, аби вона не змогла зробити це знову. У цьому був увесь Володя – людина, яка не бачила перешкод, а бачила справу, яку треба зробити. Він не просто знав історію – він її творив.

Володимир Любомирович пройшов шлях від студента до доцента кафедри історії України, від співробітника виховного відділу до начальника відділу у справах молоді. Його енергії вистачало на все: у 2012 році він створив освітній портал «Академія», з 2014-го очолював ГО «Інститут модернізації суспільства», був активним учасником проекту «Історія адвокатури України», а в 2018-му представляв університет на форумі в Китаї, ставши координатором Інституту Конфуція. Він був людиною дії – невтомним